Tanzimat Dönemi Edebiyatı — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 7 soru

1. 1876-1896 yılları arasında sürdüğü belirtilen Tanzimat edebiyatı bölümü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tanzimat Birinci Dönem

B) Tanzimat İkinci Dönem

C) Servetifünun Dönemi

D) Millî Edebiyat Dönemi

E) Cumhuriyet Dönemi

Şinasi ve Agâh Efendi'nin birlikte çıkardığı yayın, Türkçe yayımlanan ilk özel gazete olarak edebiyat tarihindeki yeni bir devrenin başlangıcı kabul edilmiştir. Bu yayın, Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının ilk devresini başlatmıştır.

2. Buna göre bu yayınla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Tanzimat edebiyatının başlangıcını oluşturduğu

B) Tanzimat edebiyatının 1876'da sona erdiği

C) Servetifünun edebiyatının ilk ürünü olduğu

D) Millî Edebiyat dönemini başlattığı

E) Cumhuriyet Dönemi romanını temsil ettiği

3. Mustafa Reşit Paşa’nın 3 Kasım 1839’da ilan ettiği belge, edebiyat dönemine adını vermiş; dönem ise 1860’ta başlamıştır. Buna göre bu adlandırma ile başlangıç tarihi arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Dönem, adını veren belgeden daha önce başlamıştır.

B) Dönemle belge aynı yıl içinde ortaya çıkmıştır.

C) Dönem, belgeyle aynı tarihsel olayın adıyla başlamıştır.

D) Dönem, adını veren belgeden daha sonra başlamıştır.

E) Dönemin adı, belgenin ilan edildiği tarihten bağımsızdır.

Şinasi ve Agâh Efendi, 1860'ta Türkçe yayımlanan özel bir gazete çıkarmıştır.

4. Buna göre bu girişimin Tanzimat edebiyatı açısından önemi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) İkinci dönemin zaman sınırlarını belirlemesiyle

B) Edebî dönemin başlangıcını oluşturmasıyla

C) Dönemin sona erme tarihini ilan etmesiyle

D) Dönemi iki ayrı evreye ayırmasıyla

E) Dönemin adını belirleyen siyasal metni hazırlamasıyla

Şinasi ile Agâh Efendi'nin 1860'ta çıkardığı gazete, Türk edebiyatında yeni bir dönemin başlangıcı kabul edilir. Bu dönem, Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının ilk devresidir.

5. Bu parçaya göre Tanzimat edebiyatının başlangıcı aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?

A) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle

B) Batı etkisinin tamamen ortadan kalkmasıyla

C) Birinci Dönem'in 1876'da sona ermesiyle

D) Tercüman-ı Ahvâl'in çıkarılmasıyla

E) İkinci Dönem'in 1896'da sona ermesiyle

Mustafa Reşit Paşa'nın 3 Kasım 1839'da ilan ettiği belge, yalnızca devlet yönetiminde değil, edebiyat tarihinin adlandırılmasında da etkili olmuştur. Şinasi ile Agâh Efendi'nin 1860'ta yayımladığı gazete ise bu edebî dönemin başlangıç noktası kabul edilmiştir. Böylece dönemin adı ile başlangıç tarihi farklı gelişmelere bağlanmıştır.

6. Bu parçadan Tanzimat Dönemi edebiyatının adlandırılmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Dönemin adı, 1896'da sona eren edebî süreçle ilişkilendirilmiştir.

B) Dönemin adı, 1860'ta yayımlanan bir gazeteyle ilişkilendirilmiştir.

C) Dönemin adı, 1876'da başlayan ikinci evreyle ilişkilendirilmiştir.

D) Dönemin adı, Şinasi'nin tek başına yürüttüğü yayın faaliyetiyle ilişkilendirilmiştir.

E) Dönemin adı, 1839'da ilan edilen bir belgeyle ilişkilendirilmiştir.

Tanzimat edebiyatı 1860'ta başlamış ve 1896'ya kadar sürmüştür. Bu geniş dönem, 1876 yılı esas alınarak iki evreye ayrılmıştır. Böylece ilk evrenin başlangıcı ile ikinci evrenin bitişi arasında bütün dönemi kuşatan bir zaman aralığı kurulmuştur.

7. Buna göre Tanzimat Dönemi edebiyatının dönemlendirilmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) İlk evre 1839-1860 yılları arasında değerlendirilmiştir.

B) İkinci evre 1860-1876 yılları arasında değerlendirilmiştir.

C) İki evre 1860-1876 yılları arasında birlikte değerlendirilmiştir.

D) İkinci evre 1876-1896 yılları arasında değerlendirilmiştir.

E) İlk evre 1876-1896 yılları arasında değerlendirilmiştir.

Cevap Anahtarı

1. B	2. A	3. D	4. B	5. D
6. E	7. D			

Çözümler

1. Tanzimat edebiyatı 1860-1876 ve 1876-1896 olmak üzere iki bölüme ayrılır. Bu nedenle 1876-1896 aralığı ikinci bölüme aittir; birinci bölüm 1860-1876 yılları arasındadır.

2. Şinasi ve Agâh Efendi'nin çıkardığı yayın, Tanzimat edebiyatının 1860'taki başlangıcıyla ilişkilidir. 1876, Tanzimatın ilk bölümünün sonudur; Servetifünun, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet ise farklı dönemlerdir.

3. 3 Kasım 1839 ile 1860 karşılaştırıldığında adlandırmaya temel olan belgenin daha önce, edebî başlangıcın daha sonra olduğu görülür. Aynı yıl içinde ortaya çıkma iddiası tarihleri uyuşturmaz.

4. Şinasi ile Agâh Efendi'nin 1860'taki gazete girişimi, Tanzimat edebiyatının başlangıcı kabul edilir. Bu girişim dönem adını veren siyasal metinle veya dönemlerin ayrılmasıyla ilgili değildir.

5. Parçada Şinasi ve Agâh Efendi'nin çıkardığı gazetenin yeni dönemi başlattığı belirtilmiştir. Bu gazete Tercüman-ı Ahvâl'dir; Ferman'ın ilanı ise dönemin adlandırılmasıyla ilgilidir.

6. Dönemin adı Mustafa Reşit Paşa’nın 3 Kasım 1839’da ilan ettiği belgeye bağlanır. 1860 tarihi ve gazete ise başlangıcı açıklar; bu nedenle gazete merkezli ifade adlandırmayı yanlış yerde temellendirir.

7. 1876 yılı, iki evre arasındaki sınırdır; dönemin ikinci evresi bu tarihten 1896’ya kadar uzanır. 1860-1876 aralığı ise ilk evreye aittir ve iki evreyi birlikte kapsamaz.

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene